

προσβολή, τὴν ὁποίαν ἐπροξένησεν εἰς τοὺς νόμους, ἐφαίνετο δικαιολογούμενη ὑπὸ τῆς στοργῆς, ἣτις ἐδί-  
ασεν αὐτὴν νὰ ἐνεργήσῃ, καὶ ὅτι ἐπεθύμει νὰ δεῖξῃ  
διὰ τῆς εἰς τὴν καταδίκην καρτερίας τὴν εἰλικρινῇ  
αὐτῆς εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ ἐξαλείψῃ τὸ σφάλμα, τὸ  
ὁποῖον τὸ πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῆς ὑπερέβαλλον σέβας  
παρεκίνησεν αὐτὴν νὰ πράξῃ· ὅτι ἡ ἀθωότης τῶν  
σκοπῶν δὲν δικαιολογεῖ διόλου τὰ πραχθέντα ἐγ-  
κλήματα, ὅταν μάλιστα ταῦτα προσβάλλωσιν ὁ-  
πωσδήποτε τὴν κοινωνίαν.

Τὸ ἄγνόν τοῦτο θῆμα, ἀφοῦ ἐπὶ τέλους ἐξέφρασε  
τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐλπίδα τοῦ νὰ σωθῇ διὰ μόνης  
τῆς θείας εὐσπλαχνίας, προσηυχήθη, καὶ διατάξασα  
τάς περὶ αὐτὴν γυναικας νὰ ἐκδύσωσιν αὐτὴν τὰ φο-  
ρέματα αὐτῆς ἐξέτεινε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν δῆμι-  
ον, ὅστις ἀπέκοψεν αὐτὴν δι' ἐνὸς μόνου κτυπήμα-  
τος, ἀφοῦ πρῶτον ἐρρίφθη εἰς πόδας αὐτῆς διὰ νὰ  
ζητήσῃ τὴν συγχώρησιν αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἡ Ἰωάν-  
να ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς.

#### ΙΔΙΑΖΟΥΣΑ ΕΙΣ ΤΙΝΑ ΕΘΝΗ ΕΥΦΥΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΠΟ ΤΩΝ ΙΧΝΩΝ ΔΙΑΓΝΩΣΙΝ.

**Η** ἐμπειρία, διὰ τῆς ὁποίας οἱ τῆς ἐρήμου Ἄρα-  
βες καὶ οἱ ἐλευθεροὶ τῆς Ἀμερικῆς Ἰνδοὶ ἀναγινώ-  
σκουσιν, ἢ ἐρμηνεύουσι τοὺς τύπους, τοὺς ὁποίους οἱ  
πόδες τῶν ἀνθρώπων καὶ ζώων ἐνεχάραξαν ἐπὶ τοῦ  
ἐδάφους, ὑπηγόρευσαν εἰς τοὺς μυθιστοριογράφους  
σημαντικώτατά τινα καὶ ἐκπληκτικώτατα συμ-  
βάντα· ἀλλ' ἐν ᾧ παραδεχόμεθα, ὅτι αἱ λεπτομέ-  
ρειαι τῶν διηγημάτων αὐτῶν, ἐπιχρωννύονται ὑπὸ  
ἰσχυρᾶς τινος φαντασίας, μένουσιν ὅμως ἀκόμῃ πολ-  
λὰ ἄξια νὰ διεγείρωσι τὸν θαυμασμόν ἡμῶν καὶ τὴν  
ἐκπληξιν, ὁπότεν τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ἐξετασθῶ-  
σιν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τὸ κά-  
λυμμα τῆς μυθιστορίας.

Τὸ ἀξιόλογον τῆς γνώσεως ταύτης θέλει ταχέως  
ἐκτιμηθῇ, ὅταν πρὸς στιγμὴν θεωρηθῇ ἡ φύσις τῶν  
τόπων, ὅπου γίνεται ἡ τοιαύτη μεθερμηνέυσις τῶν  
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τύπων τῶν ἀνθρώπων καὶ ζώων.  
Καθόλου ἡ Ἀραβικὴ ἔρημος φαίνεται ἀχανὲς τις πε-  
διάς, πανταχόθεν ὑπὸ τοῦ ὀρίζοντος περατουμένη,  
ὅπου ὁ ὀφθαλμὸς ἐπὶ ματαίῳ ζητεῖ μεσολαβοῦν τι  
ἀντικείμενον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου νὰ ἐπαναπαυθῇ, καὶ

ὅπου, ἀφοῦ ὑπερβῇ ὑπεράνω φρικαλέας ἀμμώδους  
ἐρημίας, ἢ καταφρυγανισμένων ἀκανθῶνων, ἐπιστρέ-  
φει πάλιν διὰ νὰ ἐντρυφήσῃ καθ' ἡσυχίαν εἰς τὰ  
χόρτα καὶ τὴν λοιπὴν ἰδιοκτησίαν, τὴν ὁποίαν αὐ-  
τὸς ὁ Ἄραψ συμπαράφerei ὅπου πῆξῃ τὴν σκηνὴν  
αὐτοῦ. Βαθεῖα καὶ φρικώδης σιωπὴ ἐπικρατεῖ ἐπὶ  
τῆς σκυθρωπῆς ταύτης τοπογραφίας· οὐδὲν κτῆνος,  
οὐδὲ πτηνόν, οὐδὲν ἔντομον φαίνεται διαποικίλλον  
τὴν μελαγχολικὴν μονομορφίαν τῆς σκηνῆς ταύτης.

Παραπλήσιοι δὲ διαγρᾶμμισμοὶ ἐμφανίζονται καὶ  
εἰς τοὺς Ἀμερικανικοὺς λειμῶνας, ἂν καὶ προσφι-  
λεστέρα τις ἐπιφάνεια, παρὰ τὴν ξηρὰν ἄμμον, εὐ-  
φραίνῃ τὸν ὀφθαλμόν· διότι οὗτοι καλύπτονται ὡς  
ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ βοτάνης τινὸς χλοαζούσης, ὑψη-  
λῆς ἐξ ἧς ὁκτῶ δακτύλους, καὶ κατὰ τὴν ἀνοιξιν  
φαίνονται εἰς τοὺς λειμῶνας τούτους ἄφθονα ἄγρια  
ἄνθη καὶ ἀγριοκοκκύμηλα.

Οἱ Ἄραβες λοιπὸν Βεδουῖνοι δύνανται γενικῶς ν'  
ἀποφασίσωσιν ἐκ τῆς ἐπιθεωρήσεως τῆς ἐπὶ τῆς ἄμμου  
ἐντυπώσεως, εἰς ποῖον ἄτομον τῆς ἰδίας αὐτῶν φυ-  
λῆς, εἴτε τῆς γειτονευούσης ἀνήκει τὸ θῆμα. Καὶ  
ἐκ μὲν τοῦ βάθους τῆς ἐντυπώσεως κρίνει ὁ Ἄραψ,  
ἂν ὁ ἄνθρωπος ἐσήκονε φορτίον ἢ ὄχι· ἐκ δὲ τῆς  
τοῦ ἵχνους διακρίσεως γνωρίζει, ἂν ὁ ἄνθρωπος διέ-  
βῃ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, εἴτε μίαν ἢ δύο ἡμέρας  
πρότερον· ἐκ δὲ τοῦ κανονικοῦ τῶν μεταξὺ τῶν  
ἵχνων διαστημάτων ἀποφασίζει, ἂν ὁ διαβάς εἶχεν  
ἀπαυδῆσει, ἢ μή. Συλλέγων δὲ τοιαῦτα καὶ παρα-  
πλήσια διδόμενα, καὶ κατὰ ταῦτα σκεπτόμενος,  
ὑπολογίζεται τὸ δυνατόν τοῦ νὰ καταλάβῃ τὸν δια-  
βάαντα, καὶ κατὰ τὰ ἐντεῦθεν ἐξαγόμενα ἐπὶ τέλους  
ἀποφασίζει.

Καὶ τῶντιν οὐδέποτε δύναται νὰ ἐλ-  
πίσῃ, ὅτι θέλει ὑπεκφύγει ἀφανὲς πράξας ἀπόκρυφόν  
τινα πράξιν· ἐπειδὴ, ὡς λέγει ὁ Βουρχάρδος, ἡ διά-  
βασις αὐτοῦ ὑπομνηματίζεται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ διὰ χα-  
ρακτῆρων, τοὺς ὁποίους πᾶς τις τῶν γειτόνων αὐ-  
τοῦ Ἀράβων δύναται ν' ἀναγνώσῃ.

Διερχόμενοι ἐχθρικὰς χώρας οἱ Βεδουῖνοι ὁδηγοὶ  
εἰς οὐδένα ἀλλοδαπὸν ἐπιτρέπουσι νὰ περιπατῇ·  
διότι ἐὰν μὲν φορῇ πέδιλα, ἢ ἐντύπωσις αὐτῶν θέ-  
λει τάχιστα ἀνακαλύψει τὸν ἀλλοδαπὸν· ἐὰν δὲ  
βαδίξῃ ἀνυπόδητος, τὸ σημεῖον τοῦ θήματος αὐτοῦ,  
ἐπειδὴ εἶναι στενώτερον παρὰ τὸ τοῦ Βεδουῖνου

πάλιν θέλει δείξει, ὅτι ἀλλοδαπὸς ἐπέρασε δι' ἐκείνης τῆς ὁδοῦ· καὶ θέλει πιθανῶς καταδιωχθῇ· ἐπειδὴ ὁ Βεδουΐνος φυσικῶς συμπεραίνει, ὅτι ὁ δυνάμενος νὰ προσλαμβάνῃ ὁδηγὸν ἐπὶ μισθῷ ἔχει ἐξ ἁπαντος τί ν' ἀπολέσῃ· τὸ δὲ ἔργον, τὸ ὁποῖον δι' ὅλης τῆς ὁδοπορίας ἐκτελεῖ ὁ ὁδηγός, εἶναι τὸ νὰ ἐξετάζῃ τοὺς ἐπὶ τῆς ἁμμου τύπους, ἐκ τῶν ὁποίων κρίνει περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ νὰ προχωρήσῃσι περαιτέρω, ἢ περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἐπιστρέψωσιν.

Ὁ Ἀραψ εἶναι εἰδήμων προσέτι καὶ τῶν ἐντυπουμένων ἰχνῶν ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ καμῆλου, ἢ ὑπὸ τῆς τοῦ πλησιεστάτου γείτονος αὐτοῦ· ὁδηγούμενος δὲ ἐκ τῶν τύπων τούτων δύναται νὰ εἴπῃ, ἂν ἡ καμῆλος ἐβόσκετο, ἢ ἂν ἔφερε φορτίον, ἢ τὸ ἐναντίον· καὶ ἂν ἐκάθητο ἐπ' αὐτῆς εἰς μόνος ἀναβάτης, ἢ ἂν ἦτο βαρέως φορτωμένη. Ἄν δὲ τὰ σημεῖα τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν ἦναι μᾶλλον ἀβελή, ἢ μᾶλλον εἰσχωροῦντα εἰς τὴν γῆν, παρὰ τὰ τῶν ὀπισθίων, δύναται ἐξ αὐτοῦ νὰ κρίνῃ περὶ τῆς καταστάσεως τῆς υγείας τοῦ ζώου, καὶ τοῦτο χρησιμεύει εἰς αὐτὸν ὡς μέσον διὰ ν' ἀναγνωρίσῃ εἰς ποῖον ἀνήκει τὸ ζῶον.

Καὶ τῶ ὄντι ὁ Βεδουΐνος ἐκ τῶν τύπων τῶν ἰχνῶν τῆς καμῆλου, ἢ τοῦ ἐλαύνοντος αὐτήν, ἐξάγει, ὡς λέγει ὁ Βουρχάρδος, τοσαῦτα συμπεράσματα, ὥστε πάντοτε μανθάνει τι, τὸ ὁποῖον ν' ἀποβλέπη τὸ ζῶον, ἢ τὸν κύριον αὐτοῦ. Κατὰ τινὰς δὲ περιπτώσεις ὁ τρόπος τῆς τοιαύτης διαγνώσεως φαίνεται σχεδὸν ὑπερφυσικός. Ἡ δὲ περὶ τοῦτο Βεδουΐνιος ἀγρίνοια εἶναι ἀξιοθαύμαστος, καὶ ὠφελεῖ αὐτὸν τὰ μέγιστα πρὸς καταδίωξιν τῶν δραπετῶν, ἢ πρὸς ἀνεύρεσιν κτηνῶν. — Εἶδον Βεδουΐνον, λέγει ὁ ῥήθεις περιηγητής, ν' ἀνακαλύπτῃ καὶ ν' ἀνιχνεύῃ τῆς ἰδίας αὐτοῦ καμῆλου τὰ ἴχνη ἐντὸς ἀμυγδύδους πεδιάδος, ὅπου χιλιάδες ἄλλων ἰχνῶν κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν διεσταύρουν τὴν ὁδὸν, αὐτὸς δὲ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τὸ ὄνομα ἐκάστου τῶν ἐκεῖ διαβάντων κατὰ τὴν πρωτὰν ἐκείνην. Καὶ ἐγὼ δ' αὐτὸς εὔρον πολλάκις ὠφέλιμον νὰ γνωρίζω τὸν ὁποῖον ἔκαμνον τύπον οἱ πόδες τῶν συνοδοιπόρων μου καὶ τῶν καμῆλων· διότι ἐξ ἀναπορεύκτων εἰς τὴν ἔρημον περιστάσεων οἱ περιηγηταὶ ἐνίοτε ἀποπλανῶνται τῶν ἰδίων αὐτῶν φίλων· ἐπὶ πλέον εἶδον καμῆλους, τὰς

ὁποίας ἀνεῦρον οἱ ταύτας ἀπολέσαντες ἰδιοκτῆται ὀδεύσαντες ὁδὸν ἐξ ἡμερῶν μέχρι τοῦ τόπου, ὅπου ὁ κλέφας διέμενεν.

Οἱ δὲ τῆς βορείου Ἀμερικῆς Ἰνδοὶ εὐρίσκουσιν ἐπὶ τῶν λειμῶνων τὴν ὁποίαν μέλλουσι νὰ θαδίσωσιν ὁδὸν, ἀκολουθοῦντες τὰ ἴχνη τῶν πρὸ αὐτῶν ἐκῆθεν διαβάντων ὁδοιπόρων· αὐτοὶ προσέτι ὄχι μόνον ἀνακαλύπτουσιν ἐκ τῶν τοῦ ποδὸς τύπων καὶ ἐξ ἄλλων εἰς μόνους αὐτοὺς καταληπτῶν σημείων, ὅτι ἐπέρασαν ἄνθρωποι διὰ τινος ὁδοῦ, ἀλλὰ καὶ δύνανται νὰ διακρίνωσι τὸ ἔθνος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκουσιν οἱ περάσαντες, καὶ ἐὰν οὗτοι ἦναι φίλοι, ἢ ἐχθροί· τῆς δὲ περὶ τοῦτο δεξιότητος ἀξιοσημείωτον παράδειγμα ἀναφέρεται τὸ ἐξῆς.

Ἐν ἔτει 1755 τραγικώτατος φόνος ἐπράχθη ὑπὸ συμμορίας Ἰνδῶν, οἵτινες ἔσφαξαν δεκατέσσαρας λευκοὺς παροικοῦντας πέντε μίλια μακρὰν τοῦ Σαμουκίνου. Οἱ ἐπιζήσαντες λευκοὶ ἀπεφάσισαν, ἀπὸ ἀκαθέκτου παραφορᾶς ὀρμώμενοι, νὰ ἐκδικηθῶσι φονεύοντες Ἰνδὸν τινα ἐκ Δελαγουάρης, τὸν ὁποῖον ἔτυχον ἔχοντες ὑποχείριον· ὁ Ἰνδὸς οὗτος ἔζη φιλικῶς μετὰ τῶν λευκῶν καὶ παρὰ πάντων τιμώμενος, ὥστε διὰ τὴν μετ' αὐτῶν οἰκειότητα ὠνόμαζον αὐτὸν Δοῦκα Ὁλλανδόν. — Ὁ δὲ ῥήθεις Ἰνδὸς πεπεισμένος, ὅτι τὸ ἔθνος αὐτοῦ οὐδέποτε ἀπετόλμα νὰ πράξῃ τοσοῦτον μιανρὰν σφαγὴν ἐν καιρῷ τελείας εἰρήνης, εἶπε πρὸς τοὺς λυσσῶντας λευκοὺς παροίκους, ὅτι τοῦτο ἦτον ἔργον κακούργων τινῶν Μιγγόνων, ἢ Ἰροκαίων, οἵτινες συνείθιζον νὰ ἐμπεριπλέκωσι τὰ ἄλλα ἔθνη εἰς τοὺς κατ' ἀλλήλων πολέμους, πράττοντες οὕτω μεσουικτίους φόνους, καὶ καθιστῶντες ὑπόπτους τῶν ἐγκλημάτων ἄλλους τινὰς λαοὺς· ἀλλὰ μὴ δυνάμενος κατ' οὐδένα τρόπον νὰ πείσῃ τοὺς λευκοὺς, ὅτι οἱ συμπολιταὶ αὐτοῦ ἦσαν ἀθῶοι τοῦ φόνου, ἐπρότεινε ἐπὶ τέλους, ὅτι ἦτο πρόθυμος εἰς τὸ νὰ συνοδεύσῃ τινὰς ἐξ αὐτῶν εἰς ζήτησιν τῶν φονέων, τοὺς ὁποίους ἀνέλαβε ν' ἀνακαλύψῃ ἐκ τῶν ἰχνῶν τῶν ποδῶν, καὶ ἐξ ἄλλων καλῶς ἐγνωσμένων εἰς αὐτὸν σημείων. Γενομένης δὲ τῆς προτάσεως αὐτοῦ παραδεκτῆς, ὁ Ἰνδὸς ὠδήγησε λευκοὺς τινὰς κατὰ τὰ ἴχνη τῶν λησῶν. Ὅτε δὲ οὗτοι ἔφθασαν εἰς τὰ ἀποτομώτερα τοῦ ὄρους, ὅπου οὐδεὶς λευκὸς ἠδύνατο ν' ἀνακαλύψῃ ἴχνος, ἐπειδὴ

ἦτον ἀνάγκη νὰ ὑπερπηδῶσι πολυαρίθμους ῥωγμούς καὶ χάσματα μεταξὺ τῶν βράχων, καὶ νὰ ἔρπωσιν ἐνίοτε ἐπ' αὐτῶν, ὑποπεύσαντες τότε προδοσίαν, ἠπειλήσαν εἰς τὸν Ἰνδόν, ὅτι πάραυτα θέλουσι τὸν θανατώσει, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ἤθελε θεβαιώσει αὐτούς, ὅτι ἀληθῶς ἠκολούθει τὰ ἔχνη τῶν φονέων. Ὁ Ἰνδὸς πεποινῶς καὶ μετὰ θάβρους ἐπληροφόρησε τοὺς λευκοὺς, δακτυλοδεικτῶν εἰς αὐτούς, ὅτι τὰ ἐπὶ τοῦ βράχου βρύα εἶχον καταπατηθῇ βαρέως ὑπ' ἀνθρωπίνου ποδός, ἢ σχισθῇ καὶ συρθῇ ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν· ἐπὶ τινος δὲ ἄλλης θέσεως ἐδείκνυν εἰς αὐτούς, ὅτι πυρῖται, ἢ χαλικες ἐπὶ τῶν βράχων εἶχον μετακινήθῃ ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν ὑπὸ τοῦ πατήσαντος ἐκεῖ ποδός, ὅτι ξηρὰ ξύλα πατηθέντα εἶχον συντριβῇ, καὶ ἀλλαχοῦ Ἰνδική τις ὁδὸν, συρθεῖσα ἐπὶ τῶν βράχων, μετεκίνησεν, ἢ ἐσκόρπισε τὰ ἐκεῖ συνηγμένα φύλλα.

Ὁ Ἰνδὸς ἐπεδείκνυε ταῦτα πάντα προχωρῶν συγχρόνως εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. Τελευταῖον, καταβάς εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους, ἐπὶ τοῦ ὁμαλοῦ ἐδάφους, ὅπου τὰ ἔχνη ἦσαν βαθεῖα, ἀνεκάλυψεν, ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἦσαν ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἐκ τῶν ἀρτίως γενομένων ποδοπατημάτων ἐσυμπέραναν, ὅτι αὐτοὶ κατέλυσαν ἀφεύκτως ὅχι μακράν που ἐκεῖθεν. Καὶ ἀληθῶς οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα· διότι ἀναβάντες γήλοφόν τινα, κείμενον ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τοῦ ὄρους, εἶδον τοὺς Ἰνδοὺς συνηγμένους, καὶ τοὺς μὲν ἐξηπλωμένους διὰ νὰ κοιμηθῶσι, τοὺς δὲ πρὸς τοῦτο παρασκευαζομένους. «Ἴδού, εἶπεν ὁ Ἰνδὸς ὀδηγὸς εἰς τοὺς ἐκστατικούς συνοδοιπόρους αὐτοῦ» ἐκεῖ εἶναι οἱ ἐχθροί, τοὺς ὁποίους ζητεῖτε· αὐτοὶ δὲν εἶναι ἐκ τοῦ ἔθνους μου, ἀλλὰ Μιγγῶοι, ὡς ἐγὼ ἀληθῶς σᾶς εἶπα. Ἐπρόβαλε δὲ νὰ περιμεινῶσιν ἕως ὅτου αὐτοὶ κοιμηθῶσι, καὶ τότε ἐπελθόντες νὰ θανατώσῃ τοὺς κακούργους· ἀλλ' οἱ λευκοὶ ὑπὸ φόβου, ὡς φαίνεσθαι, κυριευθέντες, ἔσπευσαν νὰ ἐπανέλθωσι, καὶ διηγῆθησαν, ὅτι τοσοῦτον μέγας ἦτον ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἰροκαίων, ὥστε δὲν ἀπετόλμησαν νὰ προσβάλωσιν αὐτούς.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα αὐτήν, ὅπου ἡ φύσις τῆς χώρας δὲν φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ ν' ἀναπτύξῃ ἐπὶ τοσοῦτον τὴν περὶ τὸ ἀνευρί-

σκεῖν τὰ ἔχνη εὐφυῖαν, ὑπάρχουσιν ὅμως εἰς πολλὰ μέρη αὐτῆς καὶ μάλιστα εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐπιτηδεύοντες ἰχνηλάται, οἵτινες ἐρευνῶντες κατὰ διαφόρους τρόπους τῶν θημάτων τὰ ἔχνη καὶ ἄλλα σημεῖα, ἀνακαλύπτουσιν ἐξ αὐτῶν τὴν διεύθυνσιν τῆς ὁδοῦ ἀνθρώπων καὶ ζώων, καὶ οὕτως εὐρίσκουσι πολλάκις τὸν τόπον, ὅπου οἱ λησταὶ κατέφυγον, ἢ διαμένουσι, καὶ ὅπου ἀρπαγέντα ζῶα ἀπήχθησαν, ἢ φυλάττονται· οἱ δὲ λησταί, φοβούμενοι τοὺς ἰχνηλάτας, προσέχουσι κατὰ πολὺ νὰ συγχέωσι τὰ ἔχνη αὐτῶν, ἐκεῖ μάλιστα, ὅπου εἶναι δυνατὸν νὰ προδοθῇ ἢ διεύθυνσις αὐτῶν ἐκ τῶν ἰχνῶν εὐκολώτερον· διὰ τοῦτο καὶ πολλάκις φέρουσι τὰ σαρούχια αὐτῶν ἀντιστρόφως, ὥστε τὸ σχῆμα τοῦ ἰχνους νὰ ἐμφανῇ τὴν ἐναντίαν τῆς ἀληθοῦς διεύθυνσιν. Οἱ ἐπιτηδεῖοι ὅμως ἰχνηλάται ἀνακαλύπτουσι καὶ τοῦτο, καθὼς καὶ ἄλλα πολλὰ περὶ τὰ ἔχνη τεχνάσματα τῶν ληστῶν· ἀλλ' ἐνίοτε ὁμολογοῦσι καὶ αὐτοὶ, κατὰ τὴν παρ' αὐτοῖς συνήθη ἔκφρασιν, ὅτι τὸ ἰχνηλάρι εἶναι χαλασμένον, καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰς ἐρεῖνας.

Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κατὰ τῶν ληστῶν μεταβατικῶν στρατευμάτων προσλαμβάνουσι πάντοτε ἰχνηλάτας, καὶ πολλάκις ἡ ἰχνηλασία ἐφάνη χρησιμωτέρα ὑπὲρ πᾶν ἄλλο μέσον εἰς τὴν ἀνακάλυψιν καὶ σύλληψιν τῶν ληστῶν. Ὁ διαβόητος ληστής Κοντοβουνήσιος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἀφοῦ, ἐπὶ πολὺν χρόνον καταδιωκόμενοι ὑπὸ τοῦ μεταβατικοῦ στρατεύματος τοῦ ὑπὸ τὸν Δελιγεώργην, ὑπεξέφευγον πάντοτε διὰ τῆς ἀποκρύψεως, ἀνεκαλύφθησαν τέλος κατὰ τὸ 1835 ὑπὸ ἐπιτηδεῖου ἰχνηλάτου, ὅστις συνοδεῖον τοὺς καταδιώκοντας στρατιώτας, καὶ εὐρὼν κόκκον ἐλαίας νεοτρώκτου, ἐσυμπέραναν ἐξ αὐτοῦ, ὅτι οἱ λησταὶ διῆλθον ἐκεῖθεν πρὸ δύο ἡμερῶν· ἀκολούθως προχωρήσας καὶ εὐρὼν φύλλον κρομμύου, ἐβεβαιώθη περὶ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς τῶν ληστῶν, καὶ προσεκάλεσε τοὺς στρατιώτας νὰ περικυκλώσῃ τὸ μέρος ἐκεῖνο· τούτου δὲ γενομένου, ἀνεκαλύφθη καὶ συνελήφθη ὁ Κοντοβουνήσιος καὶ οἱ περὶ αὐτόν.